

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 300. Quid sit evictio, & qualiter venditor teneatur emptori de præstanda evictione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

peric. & commod. rei vend. Struv. ad ff. de act. empti. th. 111. Muller. *ibid.* lit. e. Imò ad omnem diligentiam, intellige, quò ad excludendos omnes gradus culpæ levis, l. 18. §. 9. l. 38. de damn. infell. Muller. *loc. cit.* thes. 112. citans Thabor. de culp. thes. 19. Præstare liquidem debet omnem culpam, non tantum latam, sed & levem, in ejus custodia admissam, dum res exinde perit aut deteriorata fuit, l. 13. ff. de reg. jur. §. 3. Instit. h. t. cit. l. 35. l. 3. & 30. ff. de act. empti; non tamen ad levissimam, utpote quæ in contractibus, qui in utriusque contrahentis gratiam celebrantur, non præstatur, l. 1. §. 1. de peric. & commod. Struv. *loc. cit.* lit. e. Muller. *ibid.* non obstante quò ad hoc potestimum, l. 2. §. 1. de act. empti; utpote quæ loquitur de casu speciali, nempe de custodia, quæ rei ad mensuram venditæ ad diem usque admetiendi adhibenda à venditore exactissima, ita ut eum à præstatione ejus, quod interest excuset solum fatale damnum, cit. l. 2. & 3. de peric. & commod. rei vend. Struv. l. c. lit. e. quemadmodum etiam, ubi venditor fuit in mora tradendi, tenetur ad omnem culpam & periculum præstandum; secus, si emptor fuit in mora accipiendi; tunc enim solum dolum ab ipso tempore moræ præstare tenet venditor, l. 5. & 17. de peric. & commod. Struv. l. c. lit. e. Verum hæc de culpa admissa sine dolo; siquidem dolum omnem circa venditionem & rem venditam commissum præstare debet venditor, l. 68. §. fin. ff. de act. empti. quamplurimos, in quibus hic dolus committitur, casus vide apud Muller. *cit. th.* 111.

Quæst. 300. Quid sit evictio, & qualiter venditor teneatur emptori de præstanda evictione?

1. Resp. ad primum: Evictio est rei propria, quam alius justo titulo acquisitam habet, apud & per Judicem recuperatio. Wesenbec. *in parat. ff. de evict. n. 1.* Pirh. h. t. num. 42. contingit siquidem sæpe, ut res alienæ vendantur permutentur, donentur incisco & invito domino, cui ut debito remedio succurreretur, jura concesserunt, ut rem suam necdum præscriptam ubicunque & penes quemcunque ea extiterit, autoritate Judicis recuperare possent per actionem competentem demonstrando rem esse suam, adeoque, ut ea sibi restitueretur, debite instando. Ut enim etiam, ne dum is, qui justo titulo rem illam possidebat, ea per evictionem privatur, innocenter damnum pati cogatur, jura eadem concesserunt, ut ex empto agere possit contra eum, qui rem alienam vendidit, permutavit, & c. agendoque illum adigere, ut non tantum pretium, quo res tempore hujus evictionis æstimabitur, restituat, sed & ad interesse, nempe quanti ejus intererat rem evictam non esse, præstandum. Ad quorum utrumque dum obligatur venditor, dicitur obligari de evictione. De Lugo, *cit. d. 26. f. 10. num. 154.*

2. Resp. ad secundum: Ubi res vendita evicta est, sive tota, sive tantum ejus pars. V. g. usufructus vel alia servitus in ea constituta, venditor, sive rem alienam aut alteri obligatam scivit, sive ignoravit, (ignorantia siquidem eum non excusat, cum qui rem vendit, cujus ea conditionis sit, scire teneatur & præsumatur. Arg. l. quisquis, C. de re scind. vendit.) tenetur emptori de evictione rei aut partis illius quò ad pretium (intellige totum, si res tota evicta, quò ad partem, si quò ad partem tan-

tum evicta,) & interesse damnaque inde secuta emptori, si scivit esse alienam; quò ad pretium tantum, & quanto minoris res illa valet, quæ servitute est gravata, si ignoraverit rem esse alienam aut gravatam; nisi forte signanter dixerit non esse alienam aut gravatam. Et hæc, etiam si expresse nihil conventum de evictione, l. fin. de condit. caus. dat. caus. non secuta, l. 1. & 70. ff. de evict. l. 6. & 25. G. cod. l. 43. ff. de act. empti. Pirh. h. t. n. 42. Wiestr. n. 79. & 80. Reiffent. h. t. n. 372. & seq. Muller. ad Struv. in ff. tit. de pactis. lit. 8. cum communi. Siquidem illa præstatio evictionis provenit, & est de natura emptionis, & quidem interna, ut Muller. *loc. cit.* cum Mozz. de contract. a. 6. n. 1. Caballin. de evict. §. 5. à n. 25. Marant. in specul. aur. p. 2. n. 4. contra Zafium l. 1. sing. resp. c. 12. in fine. Coraf. l. 3. miscell. c. 10. n. 4. & alios referentes evictionem simpliciter ad naturalia externa emptionis. Cum in omni venditione regulariter id tacite actum intelligatur, ut pretium acceptum re evicta restitatur emptori. Unde pactum etiam expressum, cum quo venditor bona fide credens rem esse suam, illam vendit, nimirum quòd ratione forsitan futuræ ad nihil obligetur, tanquam contrarium dictæ naturali venditionis, reprobatum; quia contractus bonæ fidei hanc conditionem non patitur, ut emptor rem amittat, & venditor pretium retineat. Adeoque eo pacto non obstante, venditor re evicta liberabitur quidem ab interesse solvendo, non verò à pretio restituendo juxta expressum textum, l. 11. §. 18. ff. de act. empti. de Lugo, *loc. cit. f. 10. n. 160.* Muller. *loc. cit.* remittens ad Caballin. ubi ante. Reiffent. h. t. n. 387. Nisi tamen expresse sic convenirent, quòd nec ad pretium reddendum teneatur venditor in casu evictionis; tunc enim huic pacto standum, utpote vi cujus emptor in se liberè suscepit periculum non secus ac in emptione factus retis, si nihil capiatur, emptor amittit pretium, pro ut habentur *cit. l. 11. in fine.* Lugo *loc. cit.* Reiffent. *loc. cit.* idem dicens, nimirum liberum fore venditorem re evicta à restitutione pretii & interesse juxta l. 13. ff. de hered. & act. vend. dicendo (intellige bona fide,) si quòd jus est mihi in re, tibi vendo. Nunquam autem ad duplam restitutionem pretii tenetur venditor, nisi se expresse pacto ad hoc obligaverit. Arg. l. emptori. ff. de evict. Castrop. tr. 33. d. 5. p. 28. §. 5. num. 1. Quam restitutionem duplam si emptor intentaverit, non potest agere ad interesse & damna ex evictione secuta, l. emptorem. §. Cassius. ff. de act. empti; & è contra, ubi agit, ut sibi sumptus impendi in rem evictam refundantur à venditore, non potest agere ad duplum. Castrop. *loc. cit.* Plures casus, in quibus venditor non tenetur de evictione vide paulò post. Porrò obligatio ista de evictione non solum est pro foro externo, sed etiam pro foro interno conscientie. De Lugo *loc. cit. num. 158.*

3. Dixi autem: re evicta: qualis ut ea censetur, in ordine ut emptor ratione illius contra venditorem agere possit, aut etiam venditor ratione illius obligetur, non sufficit, quòd emptori constet rem venditam alienam, aut usufructu aliavè servitute gravatam esse, aut etiam, quòd super ea ei lis mota, vel per sententiam ad restitutionem condemnatus sit; sed requiritur insuper, ut sententia illa transferat in rem judicatam, & rei emptæ possessione in alium translata mandata sit executioni l. habere. ff. & l. qui rem. C. de evict. Castrop. *loc. cit. f. 28. §. 2. num. 1.* Wiestr. h. t. num. 81. cum

cum communi. Quia quousque hac sententia ejusque executio accedat, emptor rem possidet, adeoque de ablata possessione queri non potest. Castrop. *loc. cit.* & cum evincere plus sit quam vincere, nimirum etiam rem invito auferre, ante actualem ablationem evicta dici nequit, ut cum Perez in *Cod. de evict.* num. 19. & Brunem. in *l. in rem.* num. 5. Wiestn. Nihilominus ubi emptor certus sit, rem à se emptam alienam esse, etsi agere nequeat de evictione ante desuper latam & executioni datam sententiam, potest tamen agere, ut sibi pretium reddatur, & insuper quanti illius intererat rem emptam habere. Castrop. *loc. cit.* num. 4. juxta *l. servus. §. sciens. ff. de evict.* proceditque hoc ipsum quò ad reddendum pretium, (nisi fortè illud nec re nec virtute existat amplius, hoc est, ubi consumptum, & venditor inde non factus ditior) etsi non quò ad interesse, ubi venditor bona fide vendidit rem alienam. Castrop. *ibid.* cum Gomez. *l. 2. var. c. 2. n. 39.* Molin. *d. 380. §. quando venditor.* & communi.

Quest. 301. Quid possit emptor, & ad quid teneatur venditor, dum imminet evictionis periculum, eò quod emptori à domino rei venditæ lis moveatur?

1. **R**esp. ad primum: Ubi imminet illud evictionis periculum in ipso limine contractus prævisum, vel post contractum perfectum ante solutionem pretii, potest emptor pretium ejusve partem necdum solutam detinere, donec ei venditor cautionem præstet de evictione, eaque præstita venditori petenti pretium numerare tenetur. *L. si potest. C. de evict.* & *ibi Perez num. 9.* Brunem. *num. 3.* Gomez. Molin. *LL. cit.* Castrop. *loc. cit. num. 2.* Reiffenst. *h. t. num. 364.* quia tamen timere potest venditor, ipsum emptorem dolo rem emptam facere litigiosam, inducendo amicos, ut sibi litem moveant, ne constituto tempore pretium solvere cogatur, potest venditor, ubi saltem conjecturis dolum probare potest, illum obicere emptori, eique & actori juramentum deferre, quòd nulla collusionem, fraude vel dolo lis moveatur. Castrop. *loc. cit. num. 3.* citatis Gomez *ubi ante. num. 39.* Menoch. *de arb. l. 2. c. 244. per tot.*

2. **R**esp. ad secundum: Quamprimum emptori lis movetur, ad rem evincendam, tenetur sine dubio venditor, ubi id promisit emptorem ejusque causam defendere litemque assumere, & propriis expensis prosequi. Num vero ad id teneatur etiam independenter à tali promissione ex vi contractus sive dum specialiter se ad hoc non obligavit, controvertitur. affirmat hoc ipsum Reiffenst. *h. t. num. 363.* cum hac tamen limitatione: Modò venditorem debito tempore emptor laudaverit, id est, legitime intimaverit motam sibi super re vendita litem. Citat pro hoc Abb. in *c. ult. h. t. num. 11.* & Bartol. in *l. qui absentem. ff. de procurat.* probatque ex *l. si plus. ff. de evict.* ubi dicitur: Mota quaestione, non ad pretium restituendum, sed ad rem defendendam conveniri potest: nimirum venditor, si enim, ut vult lex illa, ad defendendam rem conveniri potest, ad id etiam condemnari potest; cum ubi actio conceditur, etiam condemnatio fieri potest, si autem ad id condemnari potest, jam etiam tenebitur ad id independenter à tali condemnatione, uti & absque eo,

quòd se ad id specialiter obligaverit, cum lex dicta loquatur absolute, si tamen vendiderit bona fide; sciens namque se rem alienam vendidisse, non potest bonam conscientiam emptorem defendere, sed tenetur ultro rem restituere domino suo. Contrarium tamen, sive non teneri venditorem ad hanc defensionem, sed satisfacere solvendo interesse & pro damnis, quæ evenerunt emptori re evicta. Arg. *l. empti actio. C. de evict.* tenet Castrop. *loc. cit. f. 3. num. 9.* cum Gomez *cit. num. 39. in fine.* Gutt. *de juram. p. 1. c. 61. num. 11.* Molin. *loc. cit.* & aliis, quos citat, docet nihilominus. *num. 10.* citans pro hoc Bald. *ad l. 1. C. de peric. & commod. rei vend.* Covar. *l. 3. var. c. 17. n. 10.* Aufreer. &c. teneri, si non lege positiva, saltem jure naturali venditorem habentem apud se instrumenta, quibus emptorem ab evictione liberare posset, defendere emptorem, etiam ad hoc ab illo non requisitum, concedendo illi ea instrumenta, etsi adstrictus non sit illa per se ipsum producere in judicio, cum id possit ipse emptor. Docet item *num. 11.* Arg. *l. si parenti. C. de evict. l. si heres. C. de litigiosis. l. 2. de accusat.* & citatis pro hoc Gomez. *ubi ante.* Gutt. *loc. cit. num. 14.* Covar. *pract. qq. c. 13. à num. 2.* Molin. *cit. d. 380.* quòd etsi emptor non teneatur liti assistere, aut causam suscipere, id tamen possit, si velit causamque in totum assumere (nimirum, ut notant citati AA. in eo statu, in quo ea illo tempore fuit cum emptore, & prius summarie probando, qualiter sua intersit causam defendere. Innoc. in *c. veniens. il. 1. de testam. num. 2.* Felin. in *c. super. de judic. in 6.* Castrop. Gomez. *LL. cit.*) absque emptoris mandato; cum potius ipsius quam emptoris sit defensio; quin & invito actore, modò tamen judicium captum non sit; hoc enim capto, etsi invito actore assistere possit liti & emptorem coadjuvare, non tamen causam integre suscipere, ut Gomez. *loc. cit.* De cetero venditorem, etsi privilegiatus. V. g. Clericus non posse causam emptoris conventi ad suum proprium Judicem deferre, sed in ea prosequenda teneri sequi forum emptoris, & apud eundem Judicem, quo lis capta est, ne causam actoris faciat deteriore, maxime cum venditor directè conventus, sed dispositione juris partes emptoris sustineat, tanquam communio-rem & verio-rem juxta. *L. venditor. ff. de judic. l. 1. C. ubi in rem act.* tenent Gomez. Molin. *LL. cit.* Fachin. *l. 2. c. 37.* quos citat & sequitur Castrop. *l. c. n. 12.* item Abb. in *c. quoniam frequenter. ut lite non contest. n. 28.* Barbof. *l. 1. juris Eccl. c. 39. §. 2. n. 116.* Covar. *loc. paul. post citand.* contra Dianam *p. 3. tr. 1. resol. 25.* Specular. Castrenf. *imol. Aretin.* & alios nixos potissimum exemplo fisci, quem, dum venditor fuit, volunt ex speciali privilegio causam sui emptoris, deferre posse ad proprium suum Judicem. Verum hoc ipsum cum communiore negant Castrop. & quos citat *l. c. n. 13.* Covar. *l. c. c. 8. n. 3.* Rebuff. *de dilat. c. 4. gl. unic. n. 9.* Fachin. *l. c. &c.* cum, quòd fiscus non teneatur sequi forum sui emptoris, nullo textu habeatur, adeoque standum juri communi, quin &, ut Idem Castrop. responderi possit ad simile de fisco, esse id privilegium illius omnino singulare, quod in Clerico aliisque privilegiatis non reperitur.

Quest. 302. An & qualiter tam ut emptor agere possit de evictione contra venditorem, quam ut venditor possit, aut
aa 3 etiam